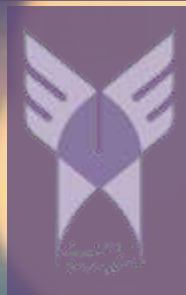

تمدن ایران

(معماری ساسانیان)

۹۴ / ۱۲ / ۱۷

دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان) - آموزشکده دخترانه سما

سلسله ساسانیان

سلسله ساسانی

آخرین حکومت پیش از اسلام ایرانی است.
است.

اولین پایتخت: استخردر شیراز
بنای غالب: کاخ سازی.....آتشگاه ها و معابد
دست آورد: گسترش شهرها و ارتباطات جاده ای
(وجود کاروانسراها و پل ها) به اوج رسید
بنیان گذار: اردشیر

معماری ساسانیان

بر خلاف هخامنشیان که سرزمین های شمالی را الگوی خود قرار دادند، معماری دوره ساسانی به سنت های ملی ارتباط داشته و در واقع ادامه معماری پارتی است. این معماری بر پایه معماری بومی و نواحی خشک مرکز و شرقی بنیان گذاری شد.

معماری ساسانیان

۱- قلعه دختر فیروزآباد از نظر فنی شاهکار بوده است.

۲- کاخ فیروزآباد الهام از باغ و کاخ پاسارگاد

۳- تخت نشین (طریان)

۴- طاق کسری

۵- مجموعه شاپور: ۱- کاخ بزرگ شاپور ۲- معبد آناهیتای بیشاپور

۶- کاخ سروستان شبیه فیروزآباد - پاد جفت سازی

۷- قصر شیرین روی صفه، پلکان دو طرفه، کاخ دامغان

۸- تخت سلیمان

۹- تاق بستان معماری صخره ای

نکته: بزرگترین بنای سنگ لاشه ای: کاخ فیروزآباد دارای نقشه با تقارن محوری دقیق و درون گدایی و حیاط مرکزی است.

تفاوت معماری هخامنشیان با ساسانیان

معماری ساسانیان

- ✓ مرجع الهامشان بناهای نواحی خشک مرکزی و شرقی
- ✓ سقف های گنبدی با آجر و پایه های سنگی
- ✓ ستون ها از سنگ و گچ
- ✓ ساخت ایوان و تالارهای بزرگ با استفاده از طاق ضربی (طاق گهواره)
- ✓ نفوذ هنر رومی - یونانی
- ✓ پیکره تراشی وجود ربانی در جایگاه برابر با شاه با ماهیت انسانی

براساس شیوه پارتی

معماری هخامنشیان

- ✓ مرجع الهامشان بناهای شمالی و غربی
 - ✓ سقف های مسطح و تالار و ایوان های ستوندار
 - ✓ استفاده از سنگ به میزان فراوان
 - ✓ پیکره تراشی درباره خدای بزرگ در میان مجموعه رب النوع یعنی اهورامزدا
- براساس شیوه پارسی

شهر فیروزآباد (شهر گور)

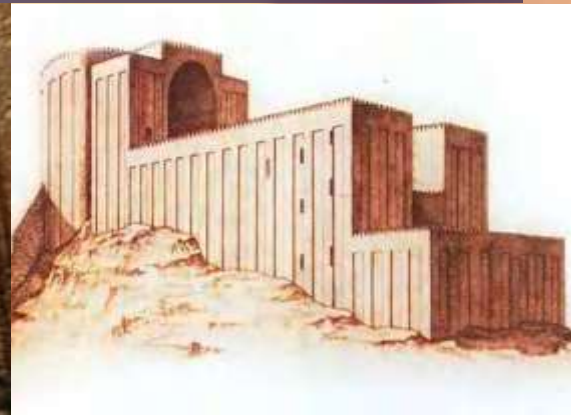
بر طبق شهرسازی پارتی به صورت مدور
دارای برج و باروی مستحکم
خندق دورتادور شهر
چهار خیابان و چهار دروازه
در مرکز مناره میلو

قلعه دختر فیروزآباد

کاربری: پادگان نظامی

شیوه ساخت: پارتی

این قلعه در سه سطح ساخته شده بود که ورود به آن از پایین ترین سطح صورت گرفته است. پلکان ورودی مارپیچی بوده است. جایگاه آن به گونه ای بوده که به اطراف خود دید داشته است. در قسمت پایین قلعه پادیاوی وجود داشته است.

آتشکده ها

آتشکده

عمومی

خصوصی

کازرون

فراش بند

باغ ملک

نیاسر کاشان

بازه هور در خراسان

تخت سلیمان (آتشکده آذرگشنسب)

کاربری: بزرگترین مرکز آموزشی، مذهبی، اجتماعی و عبادتگاه ایرانیان در قبل از اسلام
مکان: آذربایجان غربی، جنوب شرقی دریاچه ارومیه

صفه و تخت سلیمان بر روی یک بلندی به ارتفاع ۲۰ متر از سطح دشت که دارای دریاچه بزرگی در وسط است

آثار و بناهای دوره‌های اشکانیان و ساسانی و ایلخانان مغول در این محل یافت شده‌است.

کاخ فیروزآباد

قدیمیترین گنبد‌های ایرانی ، دارای اولین پوشش گنبدی عظیم بر فراز تالار
چهارگوش

کاربری: کاخ، آتشکده

در زمان اردشیر اول

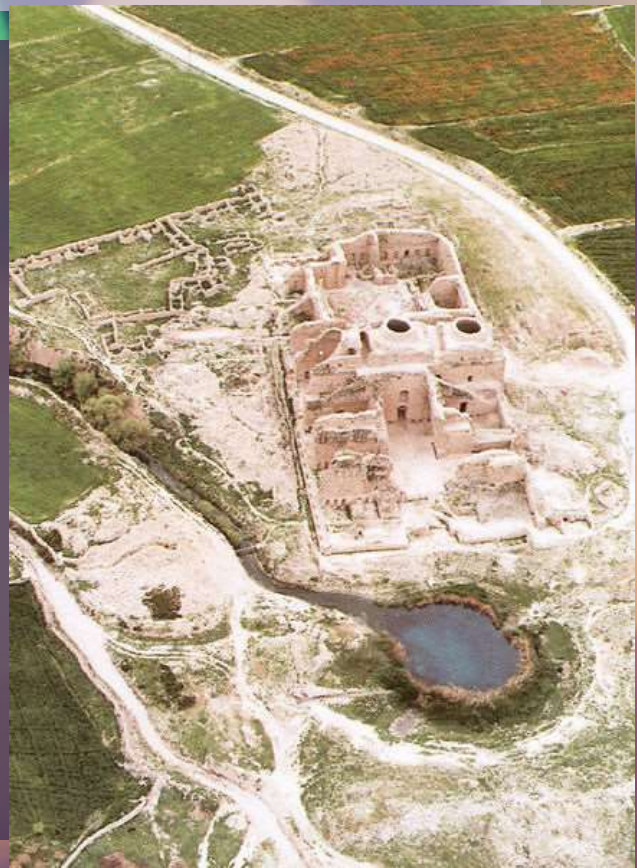
مکان: در غرب شهر فیروزآباد (شهر گور)

نام دیگر: رام اردشیر

با انگیزه سیاسی

زیربنا: ۵۵/۵ * ۱۲۰ متر

آتشکده بزرگترین بنای سنگ لاشه ای است که ساخته شده است. از طاق آهنگ
و گنبد برای پوشش فضاهای مختلف آن استفاده شده است

کاخ فیروزآباد

کاخ خسرو انوشیروان

نام دیگر: ایوان خسرو، ایوان کسری، ایوان مدائن و
یا طاق کسری

مکان: تیسفون عراق

نیارش: طاق آهنگ بدون قالب

ایوان به قطر ۲۵ متر و ارتفاع ۳۰ متر و عمق ۵۰ متر
(ارتفاع ۴ طبقه)

استفاده از تناسبات طلایی

مصالح: خشت با نماهای گچ با گیر چارو

تزئینات ساختمانی

- ۱- گچبری که شروع آن از پارت ها بود رونق ویژه ای یافت.
- ۲- بخش عظیمی از تزئینات گچبری
- ۳- استفاده از موزاییک کاری مهم ترین نمونه آن: ایوان های شرقی و غربی کاخ بیشاپور در شهر بیشاپور
- ۴- بهره گیری از کنگره ها و کور درهای درنمای ساختمان.

مضمون نقش برجسته

نقش برجسته ها اطلاعات ارزنده ای همچون نحوه لباس پوشیدن، شیوه های آرایش سر، جواهرات، و آنهایی که نمایانگر صحنه های مبارزه اند. نقوش پیکره ها هیچکدام در حالت عادی نیستند و اغلب در حالت شکار، عبادت، مراسم تاج گذاری و سایر تشریفات درباری هستند

از توجه شما عزیزان متشکرم

سایه آیدن عید مبارک باد
و آن مواعید که کردی مرطاد از یاد

